

สรุปข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการควบคุมการเผาในที่โล่ง

การเผาในที่โล่งเป็นเหตุรำคาญ ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีมีการเผาขยายเป็นวงกว้างในพื้นที่อาจเป็นสาธารณสุขตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถใช้อำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการกับผู้กระทำความผิด โดยกำหนดมาตรการตามกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายให้เกิดผลทางการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการลดปัญหามลพิษทางอากาศ โดยการเผาในที่โล่งอาจเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายฉบับขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงและการกำหนดมาตรการตามกฎหมาย ดังนี้

ประเภทของการเผา	ผู้มีอำนาจในการออกประกาศ/คำสั่ง	ความผิดตามกฎหมาย/บทลงโทษ
การเผาในพื้นที่เอกชน	พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ๑. ผู้ว่าราชการจังหวัด (ม.๑๕ และ ม.๒๙) ๒. นายอำเภอ (ม.๑๙ และ ม.๒๙) ๓. ผู้บริหารท้องถิ่น (ม. ๒๐ และ ม.๒๙ โดยต้อง ได้รับความเห็นชอบ จากผู้อำนวยการอำเภอ)	๑. ระวังโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน ปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับตาม ม.๕๒ และ ม.๒๙ (พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐) ๒. ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานที่สั่งให้ระงับการ เผาตาม ม.๒๘/๑ วรคสอง แห่ง พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ต้องระวังโทษ จำคุก ไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๒๕,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ (ตาม ม.๗๔ แห่ง พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕)
การเผาในพื้นที่สาธารณะ	พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ (ม.๑๒๒) นายอำเภอ หรือ นายก อบท. มีคำสั่งให้ผู้ก่อเหตุระงับการเผา หรือไม่กระทำการเผาอีก	ดำเนินการมาตรการและบังคับใช้กฎหมาย เช่นเดียวกันกับการเผาในที่เอกชน
การเผาในพื้นที่ริมทาง	พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ (ม.๑๓๐) หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร/ เจ้าพนักงานจราจร	ม.๑๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดเผาหรือกระทำด้วย ประการใด ๆ ภายในระยะเวลา ๕๐๐ ม. จากทางเดินรถ เป็นเหตุให้เกิดควัน หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้ไม่ปลอดภัย แก่การจราจรในทางเดินรถนั้น ๑. เปรียบเทียบปรับหรือว่ากล่าวตักเตือน ตาม ม.๑๔๕ แห่ง พ.ร.บ.ดังกล่าว ๒. กรณีฝ่าฝืน โทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท ตาม ม.๑๕๒ แห่ง พ.ร.บ.ดังกล่าว

ประเภทของการเผา	ผู้มีอำนาจในการออกประกาศ/คำสั่ง	ความผิดตามกฎหมาย/บทลงโทษ
การเผาในพื้นที่เกษตรกรรม	ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๕๙ (การเผาในพื้นที่ทั้ง ๕ ประเภทข้างต้น)	๑. ผู้ใดเผาในที่โล่ง จนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๗ ปี และปรับไม่เกิน ๑๔๐,๐๐๐ บาท (ม.๒๒๐ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายอาญา) ๒. ผู้ใดกระทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยประมาท และเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๗ ปี และปรับไม่เกิน ๑๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
การเผาในพื้นที่ป่าไม้	พ.ร.บ. ป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๔๔ (ม.๕๔) เจ้าพนักงานป่าไม้/พนักงานป่าไม้ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๐๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ เจ้าพนักงานป่าไม้/พนักงานป่าไม้ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง	จำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าลูกกลามเกิน ๒๕ ไร่ จำคุก ตั้งแต่ ๒-๑๕ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐-๑๐๐,๐๐๐ บาท (ม.๗๒ ตรี แห่ง พ.ร.บ. ดังกล่าว) ๑. ห้ามมิให้บุคคลใดยึดถือครอง ทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้างแผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ เก็บหาของป่า หรือกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ ผู้ใดฝ่าฝืน ม. ๑๔ ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท ๒. ในกรณีที่ได้กระทำเป็นที่เกิน ๒๕ ไร่ หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ (๑) ไม้สัก ไม้ยาง ไม้สนเขา หรือไม้หวงห้าม ประเภท ข.ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ หรือ (๒) ไม้อื่นที่เป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างใด อย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างรวมกัน เกินยี่สิบต้นหรือท่อน หรือรวมปริมาตรไม้ เกินสี่ลูกบาศก์เมตร หรือ (๓) ต้นน้ำลำธาร หรือ (๔) พื้นที่ชายฝั่งต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ ๔ ปี ถึง ๒๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ประเภทของการเผา	ผู้มีอำนาจในการออกประกาศ/คำสั่ง	ความผิดตามกฎหมาย/บทลงโทษ
	พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ เจ้าพนักงานป่าไม้/พนักงานป่าไม้ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ เจ้าพนักงานป่าไม้/พนักงานป่าไม้ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง	ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้างแผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใดให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม ผู้ใดฝ่าฝืน ม. ๑๐๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๗ ปี หรือปรับไม่เกิน ๗๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และผู้ใดฝ่าฝืน ม. ๙๙ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๔ ปี ถึง ๒๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๔๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ บุคคลใดกระทำการยึดถือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือกระทำการด้วยประการใดๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม ผู้ใดฝ่าฝืน ม. ๔๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๔ ปี ถึง ๒๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๔๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ